

PRIJS

SV Schaesberg is uitgeroepen tot de Limburgse schaakclub van het jaar over het seizoen 1995-1996. Eerder viel deze eer te beurt aan Tegeleen, Caïssa (Geleen) en De Juiste Zet (Noorbeek). Er zijn bijna veertig clubs in Limburg. De Club van het Jaar wordt elk jaar voorgedragen door een commissie die een soort juryrapport uitbrengt. Schaesberg is met ruim honderd leden een van de grootste clubs in onze provincie en is samen met Venlo de hoogst spelende club. Schaesberg heeft heel wat pijlen op z'n boog waar we hier slechts een greep uit doen: vijf teams in de bondscompetitie; actief op jeugdgebied; een fraai clubblad; jaarlijks organisator van het open Limburgs kampioenschap snelschaken voor clubteams; nauwe contacten over de grens (met Übach-Palenberg); elk jaar een Kerst-in; een *home page* op Internet en onlangs was de club gastheer voor de persoonlijke kampioenschappen van Limburg.

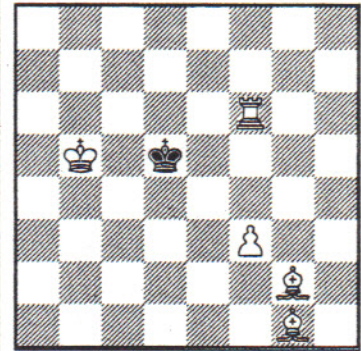
★ **Ridder:** mevrouw Toos Roodzant uit Rotterdam is bij gelegenheid van haar honderdste verjaardag benoemd tot ridder in de Oranje van Oranje Nassau. De eeuwelinge schaakt nog elke maandagmiddag bij een sociëteit en ze wil nog altijd alleen maar winnen. Mevrouw Roodzant werd Nederlands dameskampioene in 1935, 1936 en 1938. Ze is het huldigen gewend. Want zij werd eerder al benoemd tot lid van verdienste van de Nederlandse schaakbond, erelid van de Rotterdamse schaakbond en van haar vereniging en ze is zelfs... ereburger van een plaats in Italië.

★ **Denktriathlon:** Heel wat mensen zijn goed in meerdere denksporten. Komend weekeinde vindt voor degenen die goed kunnen schaken, bridgen en dammen het Nederlands kampioenschap *denktriathlon* plaats in Schijndel. Winnaar is degene die over alle disciplines in totaal het hoogst scoort.

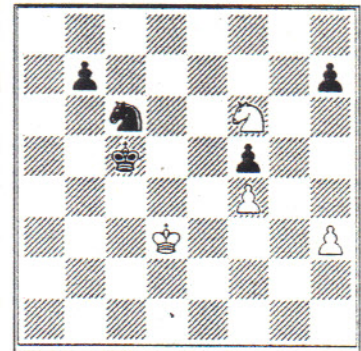
★ **Herman Brood:** in Amsterdam is jaarlijks een schaakfeest onder de naam *Schaken op het Spui*. Ditmaal was musicus / kunstenaar Herman Brood een van de eregasten. Hij vertelde dat hij al zijn hele leven schaakt. Tsja, oordeelt u maar

eens over zijn partijtje met zwart: 1. e4 a5, 2. d4 h5 3. Pf3 f6 4. Ld3 g5 5. e5 Th6 6. Pxd5 fxd5 7. Dxd5 en er volgt mat. Brood zal wel een mindere dag gehad hebben. In ieder geval is voorgaande mini-partij er niet een van dertien in een dozijn. Maar dat is Herman Brood-zelf natuurlijk ook niet.

★ **Probleem van de week:** ditmaal een probleem voor beginners: wit geeft mat in één zet.

★ **Van der Plassche:** Oud-Weertenaar Bas van der Plassche schaakt voor De Belgische club OSK Tessenderlo, koploper in de hoogste klasse van de Belgische competitie. We laten hier een fragment zien uit een partij die Van der Plassche eerder deze maand speelde tegen Kerkhof. Deze stelling ontstond na de 57e zet van wit.

Kerkhof-Van der Plassche

Het ging als volgt verder:

57...Pb4 58. Kd2, Pd5 59. Pxd7 Pxf4 60. h4 Ph5 61. Pg5 Kc4 62. Kc2 Kd4 63. Kb3 f4 64. Kb4 Ke5 65. Kc5 Kf5 66. Kb6 Kg4 67. Kxb7 Kxh4 68. Pf3+ Kg3 69. Pd4 Kg4! 70. Kc6 Pg3 71. Kd5 Pf5 72. Pb3! f3 73. Ke4 f2 74. Pd2 Pd6+ 75. Ke3 Kg3 76. Ke2 Kg2 77. Kd3 Pb5 78. Kc4 Pa3+ 79. Kd4 Pb1 80. Pc4 Kf3! 81. Pe3 Ke2! 82. Ke4 Pc3+ 83. Kd4 Pd1 84. Pf5 Kf3! 85. Ph4+ Kg4 (0-1)

Een fraai eindspel van Van der Plassche. Beide spelers hadden voor hun laatste twintig zetten overigens weinig tijd over.

Top-duizend

Wie zijn de beste duizend schakers van Nederland? Die vraag wordt in het blad *Schaaknieuws* beantwoord. Namen, namen en nog eens namen, duizend in getal, zijn op een rijtje gezet met vermelding van de rating (de speelsterkte, uitgedrukt in punten). Wie is in dat gezelschap de beste Limburger? Dat is grootmeester Paul van der Sterren. Hij woont weliswaar al een tijdje in Amstelveen, maar Paul is - zo zeggen we met een gezonde portie Limburgs chauvinisme - natuurlijk nog altijd een 'jongen van ons', hij komt tenslotte oorspronkelijk uit Venlo. Hij staat op plek vijftien. Als we de rij verder doorlopen komen we nog meer (uitgevlogen) Limburgers tegen zoals Rudy Douven, Gaston Dörenberg, Bas van der Plassche, Oscar Lemmers, Maarten Strijbos, Martijn Dambacher, Jac Renet, Arno Henzen, Rob Caesens, Eugène Rebers, Maurice Peek, Frank Wuts, Ger Janssen en Henk Temmink, het crème de la crème uit het Limburgse schaken. Ger Janssen uit Roermond staat 287ste. Van hem laten we hier een partij zien tegen de grootmeester Ye. Geen kleine jongen, die Ye. Deze Chinees staat in die top-duizend op de 24ste plaats. Toch slaagde Janssen er in om remise tegen hem te spelen. Dat deed hij zo:

Open Kampioenschap Utrecht
G. Janssen - R. Ye

(commentaar: G. Janssen)

1. c4 c6 2. e4 d5 3. exd5 cxd5 4. cxd5 Pf6 5. Pf3 Pxd5 6. Pc3 Pc6 7. d4 Lg4 8. Le2 e6 9. 0-0 Le7 10. a3 0-0 11. Le3 Tc8 12. Tc1 h6 13. h3 Lh5 14. Pe4

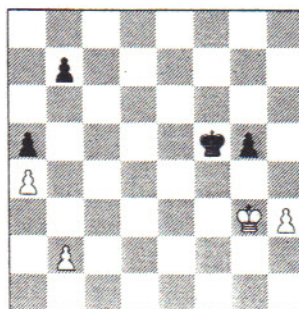

Diagram 1: stelling na 14. Pe4 (een zet die heel goed doorgerekend moest worden vanwege een mogelijke opstoot f7-f5-f4. Ik mag wel zeggen dat ik de gevolgen van die opstoot beter

had beoordeeld dan mijn tegenstander) 14... f5?! 15. Pc5 f4 16. Ld2! Lxc5 17. dxc5 De7 (als zwart tot e6-e5-e4 kan komen staat hij goed; de strijd in de komende fase zal dan ook om veld e5 gaan) 18. Tfe1 Tfd8 19. Da4 Df7 20. Lc3 a6 21. Ld1! (maakt de e-lijn vrij voor de toren en zou na een eventueel Lb3 de dame niet in de weg staan, op c4 wel) Tde8 22. Le5 g5 23. Pd4?! Lxd1 24. Dxd1 Pxd4 25. Lxd4?! Pe7 26. Le5 Ted8 27. Db3 Pf5 (bij de digitale klokken die tegenwoordig veel gebruikt worden, begint bij de laatste twintig minuten bedenktijd de tijdsaanduiding over te gaan van uren-minuten naar minuten-seconden. Je ziet dan dus letterlijk je seconden wegtikken. De rest van de partij werd in deze uitvluggerfase gespeeld. Ik had overigens niet langer het idee dat ik voordeel had) 28. Ted1 Td5 29. Txd5 exd5 30. Dd3 Te8 31. Ld6 De6 32. Tcd1 Pxd6 33. cxd6 Dxd6 34. Dxd5+ Dxd5 35. Txd5

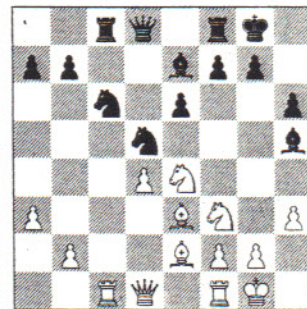
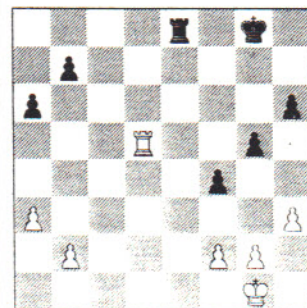

Diagram 2: stelling na 35. Txd5 (natuurlijk is deze stelling remise, maar een grootmeester zal niet zomaar remise accepteren tegen een onbekende!) 35... Te1+ 36. Kh2 Te2 37. Td8+ Kf7 38. Td7+ Te7 39. Td6 h5 40. Tb6 h4 41. Kg1 Ke8 42. Kf1 Kd8 43. Td6+ Td7 44. Txd7+ Kxd7 45. Ke2 Ke6 46. Kf3 Kf5 47. g3 fxg3 48. fxg3 hxg3 49. Kxg3 a5 50. a4 Kf6 51. Kf3 Kf5 52. Kg3 Ke5 53. Kg4 Kf6 54. Kf3 Kf5 55. Kg3. Remise.

Diagram 3: de slotstelling

★ Oplossing vorige week:

1. f4 mat.

Fokker

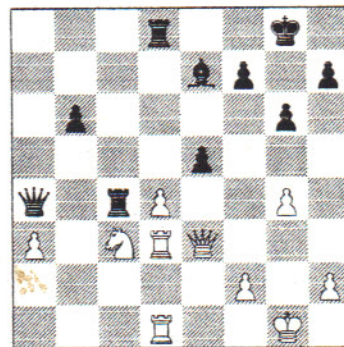
Schaaktermen lenen zich nogal gemakkelijk voor gebruik op andere plaatsen. Een voetbaltrainer die na de wedstrijd zegt dat de wedstrijd net een partijtje schaak was. Of een advertentie van een onderneming die zich aanprijst als zijnde een bedrijf dat goed nadenkt over de beste zet. Of een bedrijf dat zich 'een grootmeester in ...' noemt. Vaak worden ook afbeeldingen van schaakstukken in advertenties gebruikt. Schaken als metafoor (overdrachtelijke, figuurlijke uitdrukking) is dus populair in woord en beeld. De Stichting Bevordering Schaaksport heeft onlangs zelfs een prijs ingesteld voor de schaakmetafoor van het jaar. Die prijs is gewonnen door voormalig Fokker-topman Erik-Jan Nederkoorn. Naar aanleiding van het geharrewar rond Fokker had hij in een tijdschrift gezegd: 'Voor de Duitsers is Fokker gewoon een stuk uit het schaakspel. Wij denken dat Fokker het hele bord is'. 'Aan welk stuk denkt u?', wilde Hans Böhm, die de prijs uitreikte, weten. Waarop Nederkoorn: 'De pion, de pion die geofferd is'. De prijs bestaat uit een kleinnood, een zilveren schaakstuk. Een tweede prijs was er voor de opmerking van paus Johannes Paulus II die in verband met Nicaragua had gesproken over het 'schaakbord voor de supermachten'. Soms slaat men weleens de plank mis in een poging om een mooie vergelijking te maken met het schaakspel. Zo schreef een redakteur van NRC Handelsblad: 'Het moderne hockey lijkt verdacht veel op een damspel, maar de spelers zijn geen pionnen die overal kunnen worden neergezet'.

★
Competitie: de competitie voor clubteams in Limburg is volop aan de gang. In de hoogste klasse van de Limburgse bond, de promotieklasse, be-

haalde het eerste team van Hoensbroek/Max Euwe een overwinning bij Schaesberg II: 3-5. Uit die wedstrijd volgt hier de partij tussen Frank Schleipfenbauer (Schaesberg) en Jan Fober. Het werd een overwinning voor Fober. Schleipfenbauer zal met een kater zitten, want het is erg vervelend als je urenlang hebt zitten zwoegen en dan - zoals hij - in de slotfase in tijdnood een blunder begeaat.

Schleipfenbauer-Fober

1. e4 c6 2. d4 d5 3. exd5 cxd5 4. c4 Pf6 5. Pc3 e6 6. Pf3 Lb4 7. Ld2 Pc6 8. a3 Le7 9. c5 Pe4 10. Le3 Pxc3 11. bxc3 Da5 12. Db3 Ld7 13. Ld3 b6 14. cxb6 axb6 15. 0-0 0-0 16. Tfb1 Ld6 17. c4 dxc4 18. Lxc4 Da4 19. Dd3 Pa5 20. Pg5 g6 21. Lb5 Lxb5 22. Txb5 Pc4 23. Tb3 Pxe3 24. Dxe3 Le7 25. Pe4 Tfd8 26. Td1 Tac8 27. Tbd3 Tc4 28. g4 e5 29. Pc3 (zie diagram)

29... Txc3 30. Txc3 Dxd1+

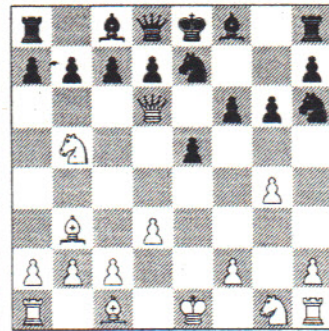
★
Correctie: vorige week zijn de diagrammen in de verkeerde volgorde geplaatst.

★
Dörenberg: de Limburgse topspeler Gaston Dörenberg uit Schinnen scoort volop. Ditmaal won hij het KO-toernooi in Stein met overmacht. In de finale won hij zelfs met 4-0 van Ger Janssen uit Roermond. In het open Limburgs kampioenschap snelschaken voor clubteams in Schaesberg viel zijn team van SV Brunssum weliswaar niet in de prijzen maar zelf deed hij het voortreffelijk. Hij behaalde de hoogste individuele score. Aan het eerste bord van Brunssum scoorde hij 17½ uit 19.

TEAMBUILDING

Wie zegt daar dat schakers saai zijn? Het tegendeel is het geval, althans heel vaak, en in ieder geval bij de onlangs tot Limburgse schaakclub van het jaar uitgeroepen vereniging SV Schaesberg. Vorige maand toog het eerste team naar Venlo voor een competitiewedstrijd in de tweede klasse KNSB. Schaesberg en Venlo zijn de twee hoogst spelende Limburgse clubs, een topwedstrijd dus tussen de beste teams in onze provincie. In Schaesberg bereidt men zich terdege voor. Onder leiding van hun eerste-bordspeler Henk Temmink hebben ze vantevoren een soort teamtraining. Een stukje *teambuilding*. Schaken mag dan een individuele denksport zijn, het gebeurt wel degelijk in teamverband. Veel schakers zetten zich extra schrap in een teamwedstrijd. Onder leiding van Temmink worden wat leuke stellingen op het bord getoverd waar het team zich gemuseerd het hoofd over breekt. De reis gaat per taxi-busje, dat bestuurslid Cor Robertsen voor elke uitwedstrijd tegen sympathieke voorwaardenden regelt. De chauffeur is meestal een clubgenoot, zodat niemand van het team zelf hoeft te rijden en de spelers zich dus ontspannen kunnen voorbereiden op de wedstrijd. Want stel je voor: een van de tegenstanders is Sas van Gent in Zeeland, een Keulse reis, en na zo'n rit zou je dan niet echt fris meer achter het bord plaatsnemen. In de wedstrijd tegen Venlo ging het Schaesberg aanvankelijk voor de wind. Raymond Honings won zijn partij aan het vijfde bord uitzonderlijk snel van F. Reif, een speler uit het Duitse Solingen die voor Venlo uitkomt. Een opmerkelijke partij. Binnen drie kwartier was het afgelopen. Van die tijd had witspeler Honings zelf nota bene nauwelijks iets verbruikt. Het ging als volgt:

1. e4 e5 2. Pc3 Pf6 3. Lc4 Pxe4 4. Dh5 Pd6 5. Lb3 Pc6 6. Pb5 g6 7. Df3 Pf5 8. g4 Ph6 9. d3 f6 10. Dd5 Pe7 11. Dd6 (zie diagram)

En hier was het al afgelopen. Wit staat hier gewonnen. Kijk bijvoorbeeld eens wat er gebeurt als zwart met de c-pion de dame slaat. Dan slaat wit met het paard terug op d6 en is het mat.

Hoewel Schaesberg deze snelle meevaller had, was het toch Venlo dat de wedstrijd won en wel met 4½-3½. Maar niettemin: op de terugreis werd het Schaesbergse team in het busje door teamlid Hans Dam getraceerd op liedjes van Heino en Freddy Quinn en vervolgens werd de avond traditioneel afgesloten bij de Chinees.

★

Miniatuurtjes: Reif hoeft zich niet te schamen. Miniatuurtjes, zoals superkorte partijen worden genoemd, komen wel vaker voor. Op hoog niveau zelfs. Tijdens de Olympiade in Jerevan (Armenië) won Anne-Marie Benschop in acht zetten van haar opponente uit Zwitserland: 1. e4 d5 2. exd5 Dxd5 3. Pc3 Da5 4. Lc4 Pf6 5. d3 Lf5 6. Ld2 c6 7. De2 Pbd7 8. Pb5 Zwart geeft op.

★

Pakketje Kirsan: tijdens die Olympiade, waar zo'n 120 landen aan deelnamen, is tevens het congres gehouden van de wereldschaakbond. Kirsan Iljoemzjinov werd herkozen als voorzitter. Hij is president van de Russische republiek Kal-mukkië. Steenrijk is-ie en dat laat-ie merken ook. Alle schakers en congresgangers kregen een 'pakketje Kirsan': kaviaar, enkele boeken, wodka, een badge met de titel *Let's play chess with Kirsan*, een gouden horloge en een boekje waarin zijn leven in stripvorm staat opgetekend. Op elk artikel kom je naam en gezicht van Kirsan tegen. Dat zal smaken!

VIDEO

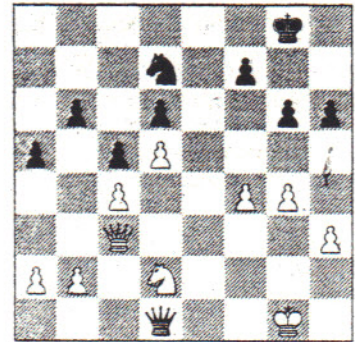
Schaakliefhebbers verzamelen vanalles: schaakborden en stukken, allerlei curiosa en natuurlijk vooral boeken. Boeken heeft Frans Hodenius (41) uit Kerkrade óók, 'n dikke honderd zelfs. Dat is al heel wat, maar in vergelijking met de echte boekenverzamelaars is het nog maar een schijntje. Nee, Frans Hodenius heeft een andere specialiteit: hij verzamelt alles wat op televisie komt over schaken. Hij heeft inmiddels al 31 videobanden. Hodenius is sinds 1979 lid van de Kerkradse Schaakvereniging. In 1985 is hij begonnen met alles over schaken van televisie op te nemen. Sindsdien is geen schaakseconde hem ontgaan. Het begon met de programma's, 's middags, van Helmut Pfleger op de WDR. Hodenius had al snel een band vol en besloot er mee verder te gaan. Sindsdien heeft hij alles: banden over schaaklessen, documentaires en films. Het heeft Hodenius wel wat nachtrust gekost want de uitzendingen zijn meestal erg laat op de avond of 's nachts, maar schakers staan bekend om hun zitvlees! In 1987 speelde Hodenius tegen grootmeester Jan Timman remise in een simultaan die werd gehouden ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Kerkradse Schaakvereniging. Hier volgt die partij:

1. c4 Pf6 2. Pc3 e6 3. e4 d6 4. d4 Le7 5. Pf3 0-0 6. Ld3 b6 7. 0-0 Lb7 8. Dc2 c5 9. d5 exd5 10. exd5 h6 11. Te1 Pbd7 12. Lf4 a6 13. Te2 Te8 14. Tae1 Lf8 15. Txex8 Pxe8 16. Pe4 Pdf6 17. Pg3 Dc7 18. Pf5 Ph5 19. Ld2 Phf6 20. Lc3 Lc8 21. De2 Lxf5 22. Lxf5 Ta7 23. Lc2 Dd8 24. Dd3 Te7 25. h3 Txex1+ 26. Pxe1 g6 27. Pf3 Pd7 28. La4 Lg7 29. Lc6 a5 30. Lxg7 Pxg7 31. Lxd7 Dxd7 32. Db3 Dd8 33. g4 Pe8 34. De3 Kg7 35. Kg2 Pf6 36. Pd2 De8 37. Dc3 De7 38. f3 De2+ 39. Kg1 De1+ 40. Kg2 De2+ 41. Kh1 Kg8 42. Kg1 Pd7 43. f4 De1+ 44. Kg2 De2+ 45. Kg1 Dd1+ 46. Kg2 De2+ 47. Kg1 Dd1+

1/2-1/2

Zie diagram: de eindstelling

Iemand van wie Hodenius ook heel wat opnames op de band heeft staan, is Hans Böhm, want Böhm heeft heel wat aan schaken gedaan op televisie (en overigens ook radio). Böhm is eerder deze maand onderscheiden met de Max Euwe-Ring. De Euwe Ring is een initiatief van

het Max Euwe Centrum in Amsterdam. Hans Bouwmeester was de eerste die hem kreeg. Hij droeg de ring vijf jaar geleden over aan Jan Timman. Die heeft hem nu aan zijn vriend Hans Böhm overgedragen, die op zijn beurt over vijf jaar een belangrijke stem heeft bij de aanwijzing van zijn opvolger. Timman hield bij de uitreiking aan Böhm een toespraak en memoreerde met name het werk van Böhm voor radio en televisie. Böhm heeft jarenlang het radioprogramma Man en Paard gemaakt. Böhm heeft vooral bekendheid gekregen door zijn speelse manier van presenteren. Hij slaagt erin om het schaken zo te presenteren dat het leuk overkomt bij de kijkers. In zijn dankwoord zei Böhm dat hij zou proberen iedereen 'in de ban van de ring' te brengen.

Veel lezers reageren op deze rubriek. Roy Kluten van de Maas-trichtse vereniging J'Adoube heeft zelfs een partijfragment uit de krant van een paar weken geleden uitgebreid geanalyseerd. Het gaat om een moment uit de partij Kerkhof-v.d.Plassche. Zet u maar eens even de volgende stelling op het bord. Wit: Pd4, Kd5. Zwart: Kg4, Pf5, f4. In deze stelling speelde wit: 72. Pb3. Achter deze zet stond een uitroepken waarmee wordt aangegeven dat het een sterke zet is. Dit moet volgens Roy een vraagteken zijn want het is geen goede zet. Wit had 72. Pc6!! moeten spelen. Dit is de enige zet waarmee wit nog remise kan houden, verduidelijkt hij met de volgende analyse:

a) 72...Pe7+ 73. Pxe7 f3 74. Ke4 f2 75. Pf5
b) 72...f3 73. Pe5+
c) 72...Kg3 73. Pe5 Pe3+ 74. Ke4 Pg4 75. Pd3 f3 76. Kf5 Pe3+ 77. Ke4 Pg2 78. Kf5 Pe1 79. Pc5 Kg2 80. Pe4 Pd3 81. Kg5 Pc5 82. Pc3 Kg3 (82...f2 83. Pd1) 83. Pd1 Pd3 84. Kf5 Pb2 85. Pc3 enz.